

בשם קדשו בטחנו

מזכרת משמחת

בית מורנו ראש הישיבה שליט"א

לעת נישואי בנו החתן הרב ישעיהו נ"י זילברמן

עב"ג הכלה אפרת לבית דוידוביץ

כ"ד אדר ב' תשע"ו

בשם קדשו בטחנו

דברי חיזוק בענין הבטחון בשמו הגדול

ובדבר ישועת ישראל המובטחת

המאירים את משמעות התקופה

שנאמרו מפי מורנו

הגאון רבי יצחק שלמה זילברמן זצ"ל

ברגשי גיל ורינה

נשגר ברכותנו מעומקא דלבא

קמיה מורנו ורבעו ראש הישיבה

המאזר דרכנו ומאלפנו בינה

בתורה, בחכמה, ביראה ובידיעת ה'

הגאון רבי אליהו זילברמן שליט"א

לרגל יום שמחתנו ושמחתנו

בבוא בנו המופלג בתוי"ש החתן ישעיהו נ"י

בברית הנישואין עב"ג תחי'

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

פתח דבר

הנה זכינו שהעמיד מורינו זצ"ל בשיחותיו הרבות את יסודות האמונה הצרופה ובכללם ענין שם הוי"ה ותוקף אמונת היהוד החובקת ענייני הגאולה. וכן העמיד באר היטב כל נושאי נחלת אלוקינו ועוצם משמעותם של ארץ ה' וירושלים עיר קדשו. כולם מיוסדים ביסודות איתן ובנויים לתלפיות מן המקראות ודברי חז"ל וע"פ רבותינו הגר"א והרמח"ל.

בגליון זה לא באנו להקיף את כלל דבריו בעניינים אלו ונטלנו שיחה אחת, השופכת זרקורי אור אמונת ישראל על עוצם ייעודנו ועל מגמת שמו הגדול ב"ה ובכך מאירה את שבילי התקופה ונוסכת את הבטחון והתקווה הבלתי מעורערים בדבר אלוקינו אשר יקום לעולם, ביודענו כי יהי ה' אלוקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל ישנו ולא תמוש אהבתו מעמנו לנצח ואף מעפר מרים קרננו וגואלנו לעמנו שמו הגדול.

השיחה נערכה מתוך הקלטה והתמוזגו בה גם איזה נקודות תוספת וביאור מתוך קלטות אחרות.

וזאת למודעי שהדברים נכתבו ע"פ הבנת הכותב וכל טעות אם תמצא אין לתלותה אלא בקוצר המשיג.

ולעת כזאת אשר משנאינו נשאו ראש להניף חרב על עם ה', יהיו לנו הדברים לעיניים ולמשיב נפש בהבנת ענין שמו הגדול, ויתעצם שבכעתיים חוץ הבטחון בשם ה' אלוקינו וכדברי הכתוב – ויבטחו בך יודעי שמך. ולמול כל מזימת רשע אנו בשם אלוקינו נדגול, כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו!!!

ועוד, הנסיון שהוא גורם לצדיקים, פירוש: לא בבחינת הפיתוי לעבירה שכבר זכרנוהו, אלא עיקר הנסיון הנולד מהסתיר האדון את פניו הוא – כי הלא ה' אמר על ידי כל נביאיו כי הוא המשגיח על כל נבראיו, ועיניו על כל דרכי איש לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, אל אמונה ואין עול, והנה אחר אשר השמיענו כזאת, הנה הוא מסבב עולמו במסיבות עמוקות ועצות מרחוק, המראים לכאורה ח"ו הפך זאת, כי פעם יראה כאילו הכל ביד המקרה, הכל כאשר לכל, ופעם כי נבנו עושי רשעה, ולא מצאו כל אנשי חיל עובדי ה' שגר טרחם ועמלם, כמה צועקים ואינם נענים, וכל שאר הענינים אשר הניח ה' לנסות במ את לבות בני האדם; והוא מזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים עג, ב– ג): "ואני כמעט נטיו רגלי וגו' כי קנאתי בהוללים" וגו'.

כי זה הוא הנסיון – לראות היעמדו בני האדם באמונתם, ולא תמוש מלבבם היתר התקועה לאמר: ודאי אל אמונה ואין עול, אף על פי שאין אנו מבינים דרכיו. ועל זה נאמר (חבקוק ב, ד): "יצדיק באמונתו יחיה", וכמו שביארנו למעלה כבר. והנה זה ריוח גדול מאד מהתעלם השלמות העליון, ומקום הניח לרע להחשיך פני העולם לנסיון גדול כזה. כי עתה צא וחשוב כמה יהיו חביבים לפניו הצדיקים אשר יעמדו בנסיון כזה, וכמה שגר גדול ינתן להם חלף עבודתם לעתיד לבא.

והרי זה מכלל כבודו ית' – שאפילו החושך הגדול של הסתר פניו טובו אינו אלא לכבודו, והוא הגורם שגר טוב כפול ומכופל לצדיקים.

בשם קדשו בטחנו

הרגשות האופפים בני אדם, שעה שהם נטולי חיזוק הינם ייאוש... מורד
רוח... ערפל... חוסר בהירות...

הנה, ישמעאל מתנכל לנו ואין יודעים את אשר לפנינו ואין רואים היאך
זה יסתיים...

וכאשר אין יודעים היכן אנו עומדים ומה התכלית, ממילא אין יכולת
להתמודד עם דברים, אדם מתכנס בתוך עצמו מבלי מעש ומאבד את
שיווי המשקל הנכון.

כך הם פני הדברים למי שהוא נטול ידיעה.

אולם כאשר אנו יודעים היכן אנו עומדים, לאן הדברים הולכים ומהי
התכלית, הרי שאין כל מקום לרפיון ידיים ומורד לבב, כי-אם להיפך,
לתקווה ועזוז ולחוזק רוח.

כדי לבנות דברים בצורה נכונה, עלינו לבנות אותם שלב אחר שלב.

ראשית יש לבנות את האמונה הבסיסית:

א. שהקב"ה הוא בעל היקום הבלעדי! ה' אחד, ואין עוד מלבדו!

ב. שבאמת בחר בעם ישראל בלי כל אפשרות של נתק לעולם!

ג. שאכן להקב"ה יש תכנית מאל"ף ועד תי"ו!

ד. באיזה שלב של התכנית אנו עומדים.

כל אחד מהנושאים הללו, אם אינו ברור דיו, אזי הוא פוגע ומערער את
הבנין כולו.

הנושא הראשון – שהקב"ה הוא בעל היקום, והנושא השני – שבחר בעם ישראל לעולם, אותם הוא הוכיח בצורה הברורה ביותר ביציאת מצרים.

הקב"ה הבטיח לאברהם, גר יהיה זרעך ועבדום וענו אותם וכו' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. ואכן הקב"ה הוכיח לנו נאמנותו אלינו ע"י שינוי הטבע, ששינה סדרי בראשית לכבודנו ונקם באויבינו.

בזה הראה לעיני עולם ומלואו: א. שהוא שליט העולם ואין שום כח כנגדו. ב. שכל שינויי הטבע עשה זאת עבורנו – כי בנו בחר להיות לו לעם ואנו בניו אהוביו, וכפי ששלח את משה לומר לפרעה "בני בכורי ישראל".

מטרת זכירת וסיפור יצי"מ – ידיעת שמו הוי"ה

ואין זה מאורע השייך אך לדור ההוא, שהרי נצטוונו לספר לבנינו אחרינו בכדי שיידעו היטב כל ישראל לדורותיהם עד עולם – את המסר הכל-כך משמעותי היוצא מיציאת מצרים.

ואת עיקר המסר, אומרת לנו התורה כשהיא מצווה אותנו במצוות הסיפור לבנינו: "וְלִמְעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בִנְךָ וּבִן בִּנְךָ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִּי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֲתֵנִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה" (שמות י, ב).

כלומר, מטרת ותכלית הסיפור, אחת היא – וידעתם כי אני ה'!!!

ומה אומרת לנו ידיעה זו – "אני ה'", וכי זו ידיעה סתמית שכך הוא שמו של הקב"ה? א"כ מהי התועלת ומהו המסר היוצא לנו מזה? אילו היה נאמר באופן מפורט – וידעתם כי אני ה' אביכם ואתם בני בכורי, או וידעתם כי אני הנאמן לכם ואתם אהוביי וכדו', אזי מובן שתכלית יציאת מצרים שנדע שהוא אבינו ואנו בניו אהוביו וכו', אך איזו תוצאה תהיה לנו מידיעה זו ש'אני ה'', שלכאורה היא ידיעה סתמית.

אם יבוא דוד המלך לפני העם ויאמר: דעו, אני דוד! כל העם יענוהו – אכן זהו שמך אך מה רצונך לומר לנו בזה.

אמנם, הציווי לדעת את שמו – הוא ציווי לדעת את המגמה הגלומה בשמו - שם הוי"ה!

שם הוי"ה – מבטא את תכנית ההטבה האלוקית

וענין שם הוי"ה והמגמה הגלומה בו זהו **שהוא ית' מטיב ונאמן לעם ישראל בנאמנות ללא גבול ובאהבה אין סופית!!!**

הנה ידענו שלא ברא הקב"ה את עולמו אלא להיטיב. וכפי שאנו רואים מיד בתחילת הבריאה "וירא אלוהים את כל אשר עשה והנה **טוב מאד**". והקב"ה הניח את האדם **בגן עדן** למען יוכל לקבל את כל הטוב האלוקי.

אמנם חטא אדם הראשון ונגזרה עליו הגזרה, אך לא בטלה התכנית. הקב"ה בחר באברהם אבינו אשר מצא את לבבו נאמן לפניו ונשבע לו וליצחק ויעקב אחריו שיבחר בהם ובזרעם והם יהיו לו לעם ולבנים אהובים עד עולם.

ולא זו בלבד שנשבע והבטיח להם זאת כמה פעמים, אלא כרת עמם ברית, וברית היינו דבר שאין לו הפרה ואין לו ביטול, יהיה אשר יהיה הוא קיים לנצח ולעולמי עולמים.

א"כ, התכנית האלוקית בבריאה – להיטיב – מטרתה אך אל יעד אחד: בני אברהם יצחק ויעקב!

ושם הוי"ה מורה על הנהגתו ית' זו וחובק בקרבו את כל תכנית ההטבה והקשר הנצחי עם ישראל. (וכפי שיתבאר עוד להלן).

החל מיציאת מצרים מתגלה הנהגת שם הוי"ה

ורצה הקב"ה לגלות לישראל ביציאת מצרים בצורה הברורה ביותר ולהוכיח זאת קבל עולם ומלואו – שאנו היעד למגמתו, שכן קשר שמו בשמנו ובחר בנו לעם ואנו בניו אהוביו!

וכפי שמצינו בשלשה מקומות בפרשיות אלו, שמאותה עת החל הקב"ה לגלות הנהגת שמו – הוי"ה:

א. בפרשת שמות, כשהקב"ה מתגלה למשה רבינו בסנה וממנהו לגאול את ישראל, שואל משה (שמות ג, יג-טו): "הֲנָה אֲנֹכִי בָּא אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מָה אֶמַר אֲלֵהֶם".

והקב"ה משיבו: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֱהִי אֲשֶׁר אֶהֱיָה וַיֹּאמֶר כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֱהִי שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם. וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אֲבֹתָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלַחְנִי אֲלֵיכֶם זֶה שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר".

משה רבינו חושש שיבחנוהו אחיו במצריים אם אכן שליחותו נכונה. ובוודאי הזקנים במצריים שהכירו בשמותיו של הקב"ה ידרשו לוודא שלא נפלה פה כל טעות. ועל-כך הקב"ה משיב לו – אמור להם כי מעתה הנהגת שם הוי"ה פועלת. אני הוי"ה אלוקי אברהם ויצחק ויעקב – אשר כרתי עמם ברית והבטחתי להם לבחור בזרעם – מעתה מתגלה בשמי הוי"ה – המלמד על הנאמנות המוחלטת למגמה זו.

ב. בתחילת פרשת וארא (שמות ו, ב-ג): "וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה. וְאַרְא אֶל אֲבִרְהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׁמִי יְהוָה לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם.

דהיינו, עד עתה פעלתי בשמות אחרים, אך מעתה – אני הוי"ה – אנהיג בהנהגת שם זה.

ג. בפרשת בא, הפס' הנ"ל (שמות י, ב): "וּלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנִי בְּנֵד וּבֵן בְּנֵד אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר שָׁמַנִּי בָם וַיִּדְעָתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה".

הבנת משמעות שם הוי"ה

הנה ידענו שיש להקב"ה כמה וכמה שמות המורים על הנהגותיו (כמו א-ל, אלו-הים, שד-י, וכו', וכן כינויים כרחום, חנון, צבא-ות, וכו'). אולם שם העצם זהו שם הוי"ה,

ומבואר בהגר"א שמשמעות הוי"ה היינו – 'הנמצא'.

ומהי משמעות 'הנמצא', והלא גם לפני יציאת מצרים ידעו כי הקב"ה הוא הנמצא ומוכרח המציאות ומה אפוא התווסף עתה?

אלא שמעתה התגלה הקב"ה במגמתו!

וכשיש מגמה גלויה – רק אז ניתן לומר 'הנמצא'!

משום שרק כאשר ישנם יעד ותכנית גלויים, ומופיע בעל המגמה והתכנית ומכריז 'אני נמצא', אזי מובן שישנה משמעות להכרזה זו.

ע"ד משל: אם יגיע שמשון הגיבור בעת מאבק עם פלישתים ויאמר: 'אני נמצא!' הכל יודעים שמעתה אבוי לפלישתים. שכן יודעים אנו שעניינו של שמשון היא הגבורה וממילא נדע איזו משמעות יש לאמירתו 'אני נמצא'. כשמגיע מזמר למקום שהכל עצבים שם ומכריז 'אני נמצא!' הכל יודעים כי מעתה יפוג העצב ותבוא השמחה. כשמגיע רופא אל בית ששוכבים בו חולים ומודיע כי הוא נמצא, סרה חרדתם של החולים.

כך, כשמגיע אדון העולם, שמגמתו היא ההטבה ומטרתו היא עם ישראל, ומודיע: אני נמצא! פירושו – **כל הבריאה וכל המציאות וכל מה שמתרחש, הכל כפוף למגמה זו!**

מעתה, הנהגת תכלית הטוב היא הפועלת והיא המובילה את כל המתהווה, למען היעד האחד – עם ישראל!

למען ספר שמי בכל הארץ

א"כ ביציאת מצרים הראה הקב"ה בצורה חד משמעית כי אנו בנו בכורו. שלב אחר שלב, הוכיח זאת לפרעה ולמצרים ולכל העולם כולו, שעם ישראל הם כל מטרתו שכן אך למענם משנה כל סדרי תבל.

הנה בתחילה כשבא משה לפרעה בשליחות ה' בבקשה לשלח את ישראל ולהודיעו כי "בני בכורי ישראל", טוען פרעה "לא ידעתי את הוי"ה", כלומר, הדבר אכן היה מוכחש בעיניו, האמנם העם הזה שאני שם אותו למשיסה, משעבד אותו, זורק בניו ליאור, ואין פוצה פה ומצפצף, עליו אתה אומר שאלוקי השמים והארץ ייחד את שמו?! על אלו אתה אומר שהם 'בנו בכורו' ורצונו להטיב להם כה מוחלט שאינו ניתן לדחיה וביטול?!

ומשה משיב לו אתה עוד תיווכח ותשתכנע שמי שבחר בעם הזה הוא אלוקי השמים והארץ, ומגמתו ותכניותיו הווים וקיימים ללא ביטול!

ואמנם מצרים – הממלכה האדירה והחכמה, ניסתה לגייס את כל הכוחות ההפכיים לקדושה, אך לא הצליחה במאומה. הקב"ה אומר לפרעה "בעבור זאת העמדתיך למען הראותך את כוחי ולמען ספר שמי בכל הארץ". הלא בעצם במכת דבר פרעה כבר היה צריך להיכחד, אך הקב"ה אומר, אני עדיין צריך אותך, אני חפץ שעל ידך יתוודע לכל העמים מקצה-השמים ועד קצה-השמים כי אני ה', ומהי המשמעות של אני ה', שהקדושה העליונה בחרה בעם ישראל כבן הבכור, וה' קשר את שמו בשם, ואין לקשר ניתוק והסרה ואין כח שיוכל לרופפו.

ואכן כבר לאחר כמה מכות החלו עבדי פרעה להבין זאת, ולבסוף, לאחר עשרת המכות, פרעה עצמו אומר להם "וברכתם גם אותי", שזו לכאורה הוספה מיותרת, ניחא שגרשם ממצרים אך מה לו לבקש בקשה זו, אלא בא ללמד שהוא האמין שהשלימות האמתית נמצאת ביד העם הזה ע"י כך שאלוקי העולם קשר שמו בשם.

וכפי שהוכח לפרעה ולמצרים כן הוכח לכל העולם כולו באופן הברור ביותר – שהקב"ה שהוא הבורא והמנהיג ובעל המציאות כולה אשר אין שום כח יכול לעכב בעדו – הוא בחר בעם הזה להיות לו לעם סגולה ולהיות להם למלך ולאב, הם היעד שלו ולהם הוא נאמן עד הסוף!

וכל-כך נתפרסם הדבר, שאפילו לאחר שחלפו אלף שנה ירמיהו בתפילתו להקב"ה אומר – "אשר שמת אותות ומופתים בארץ מצרים עד היום הזה ובישראל ובאדם ותעשה לך שם כיום הזה" (ירמיה לב, כ), כלומר **עד ימיו** עדיין מפורסם בישראל ובאדם – באומות העולם, שמו של הקב"ה שנעשה במצרים. ואף מאוחר יותר, בדניאל המתפלל "עתה ה' אלוהינו אשר

הוצאת את עמך מארץ מצרים ביד חזקה ותעש לך שם כיום הזה" (דניאל ט, טו) ושוב בזמן עזרא "ותתן אותות ומופתים בפרעה ובכל עבדיו וגו' ותעש לך שם כיום הזה" (נחמיה ט, י). הרי לנו שלשה עדויות על למעלה מאלף שנה אחר יציאת מצרים שהדבר פשוט ששמו של הקב"ה מפורסם בעולם שהוא נאמן לישראל.

זכירת יצי"מ – ידיעה תמידית של הנאמנות והקשר

ומובן מעתה מהו הציווי למען תספר באזני בנך וגו' וידעתם כי אני ה'. עתה כבר לא צריך להוסיף 'אני ה' הנאמן ואתם בני בכורי' וכדו', את זאת ראינו היטב בפרשיות שמות וארא בא, את זאת הוכח לנו בצורה הברורה ביותר בכל המאורעות של יציאת מצרים בהם ראינו את הנאמנות המוחלטת, את האהבה העצומה, את הבחירה ללא סייג שבחר בנו הקב"ה! עתה אין לנו אלא המסקנה הטמונה בתכלית כל המאורעות הללו – וידעתם כי אני הוי"ה! דהיינו – תדעו כי אני הנאמן לכם! אני האוהב אתכם! אני החפץ בכם! אני שנשבעתי לאבותיכם ועומד בשבועתי לנצח! אני בעל היקום המשנה סדרי בראשית עבורכם! אני האבא שלכם ואתם הבנים שלי!

נצחיות האהבה והנאמנות – לעולמי עד

ואותה הנאמנות שהראנו ביצי"מ היא הנאמנות הנמשכת וקיימת עד עתה, והיא שתמשך לעולמי עד, לא השתנתה ולא תשתנה לעולם! הקב"ה הוא "האל הנאמן שומר הברית והחסד" הוא בחר בזרע אברהם יצחק ויעקב בצורה חד משמעית וכך הוא רוצה שנכירו ונדע אותו – "זה שמי

לעולם וזה זכרי לדור דור" אתם צריכים לדעת שאני הוי"ה אלוקי אברהם יצחק ויעקב – כך ורק כך השם שלי לעולם! אין לי ענין אחר מלבדכם! רק כך זה הזכר שלי לדור ודור! אם רצונכם לפנות אלי זהו שמי לתמיד – בעל ההבטחות של האבות!

וכיו"ב אנו רואים בפסוק "כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות", הקב"ה אומר – יודעים אתם מי אני – "מלך ישראל וגואלו". אני גם ראשון ואחרון, אולם התואר הייחודי שלי שאני גואל ישראל, שאני נאמן לעם ישראל נאמנות אין סופית.

וכפי שאנו מברכים אותו בכל יום בברכות ק"ש – "הבוחר עמו ישראל באהבה", ושוב בערבית – "אוהב עמו ישראל". הקב"ה בחר אותנו **באהבה!** ואצל הקב"ה, כביכול, אין 'בערבון מוגבל', אם הוא אוהב אזי זו אהבה עד הסוף!!!

כללו של דבר: הקב"ה הראנו במצרים את שליטתו המוחלטת על היקום, הכה את אויבנו עשר מכות וגזר את הים עבורנו, וכמו"כ עשה לנו נסים במדבר ונתן לנו לחם מן השמים ארבעים שנה, וציוונו כמה וכמה מצוות זכר ליציאת מצרים וציוונו לזכור ולספר זאת לבנינו למען נדע בכל יום ובכל עת את שליטתו היחידה ואהבתו ונאמנותו אלינו שלא תפסק לעולם!!!

וכה דיבר הכתוב (ירמיה לג, כה-כו): "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי. גם זרע יעקב ודוד עבדי אמאס וגוי" – שכמו שקיימת בריתי עם שמים וארץ לחוק עולם כך בריתי עם זרע יעקב. וכן הוא בתהלים (צד, יד): "כי לא יטוש ה' עמו". ובישעיה (מא, ט) "ואומר לך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתידך". ועוד כהנה וכהנה במקראות, שלעולמי עד לא יהיה נתק ואין אפשרות שכזו כלל ועיקר!

ידיעת התכנית האלוקית שבבריאה

והנה אחר שהמסקנה והתכלית העולים מיצי"מ ברורים לנו בלא ספק, ואמיתות עוצם אהבתו ונאמנותו אלינו נטועה בלבנו בברור גמור ובוודאות מוחלטת, עתה נותר לנו רק לבאר להיכן פני התכנית ובאיזו תחנה של התכנית אנו עומדים.

ובאמת, גם בלא שנדע זאת, די לנו ממה שהוכחנו עד עתה, בכדי להיות רגועים לחלוטין!

רק מעצם הידיעה היסודית והברורה הזאת – שהקב"ה נאמן לעם ישראל נאמנות אין סופית, בזה לבד אנו רגועים! כי יש לנו אבא שדואג לנו!!!

אך בוודאי שידיעת כלל התמונה, תורמת לנו להבין ולשים מבטחינו ביתר שאת וביתר עז באבינו שבשמים אשר מוליכנו אל היעד הטוב ביותר!

ואל לנו לחשוב שאנשים קטנים אנחנו ומה אנו ומה חיינו להבין היכן אנו עומדים ולהיכן פני הרצון האלוקי, ואיך ביכולתנו לידע האם הספינה קרובה לנמל או שהיא באמצע הים, או שקדח מישהו חור בספינה ובכלל אנו עומדים לטבוע ועלינו לקפוץ מאניה זו....

זו דעה שבעוה"ר גורמת טשטוש בלב רבים הסוברים שיותר טוב ליצור ערפל ולהתחבא תחתיו, באומרם מה אנו אזובי הקיר מבינים, וכי את הכל אנו יודעים?

ובאמת אנחנו כן יודעים – כי את מה שהקב"ה הודיע לנו אנחנו יודעים!!!
שכן כמה אפשרויות יש בהבנת המתרחש כאן: או שעם ישראל נוסע לאחור, או שנוסע קדימה, או שכלל לא נוסעים. ובמלים אחרות: האם יש להקב"ה תכנית בהיסטוריה או שאין תכנית.

אומות העולם אינם מבינים שיש כאן מערכת עמוקה של תכנית אלוקית. לכל היותר, הדתות (כמו הנצרות והאיסלם) מאמינות שיהיה שכר ועונש לרעים ולטובים. אך שיש תכנון ומהלך אלוקי עמוק לאין תכלית בו הקב"ה מוביל את כל ההיסטוריה על כל פרטיה ומאורעותיה אל יעד מסויים, זוהי רק אמונת ישראל!

שש מאות שנה ישבו היוונים החכמים וחקרו מה הקב"ה רוצה בעולמו, וכל אחד אמר סברא אחרת ומה שזה בונה זה סותר, עד שלבסוף לא יצא שום דבר מהחקירות הללו. משום שבאמת השכל האנושי לא יכול לדעת מה הקב"ה רוצה בעולמו. לא אפלטון, לא סוקרטס ולא אריסטו יכולים לדעת זאת. "לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום".

אולם אנחנו – "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל!"

אנחנו אכן יודעים שיש לקב"ה תכנית, ושהתכנית הזו בנויה על הטבה אין סופית.

עוצם ההטבה הגלומה בשם הוי"ה

ולהבין מהות התכנית האלוקית, שוב עלינו לפנות לענין שם הוי"ה, ונראה שאכן פרשה ערוכה היא במקרא ממנה נתבונן ונדע עוצם מגמת ההטבה הגלומה בשמו, ושמגמה זו – היא השורש החובק את הכל.

בפרשת כי תשא, אחר חטא העגל, משה רבנו מבקש מהקב"ה את בקשתו הגדולה: 'הראני נא את כבודך'.

אחר שחטאו ישראל ואחר כל הפיוסים, בעת רצון שכזו, פונה משה בבקשה – רצוני לדעת באמת מי אתה.

'הראני נא את כבודך' – אין הכוונה מי אתה בשמי השמים. הן זה לא מיכולתנו וענייננו ולעולם לא נשיג את האלוקות עצמה.

אלא הראני נא את **כבודך**, הכוונה מהי נקודת המרכז החובקת הכל – שהיא מטרתך בעולם.

שכן הגדרתו של 'כבוד' הן בקרב בני"א הן בכל נושא, פירושו להצביע על הדבר המרכזי המציין את עניינו של אותו אדם או אותו נושא. הדבר שהוא הוא זה שמהווה את יקר תפארתו.

ע"ד משל: אילו נתבקשנו לציין במה הוא 'כבודו' של ה"מגן אברהם", אם נאמר שהיה שומר שבת, זהו אמנם פרט נכון אולם אין זה נקודת המרכז המציינת אותו, אלא במה נציין את 'כבודו' – שחיבר פירוש גדול לשו"ע.

כשאנו מבקשים לדעת מהו 'כבודו' של הקב"ה, אם נאמר שכבודו בזה שברא שמים וארץ, אף שאמנם זה מלמד את עוצם גודלו והיותו כל יכול, אך טרם הגענו לנקודת המרכז. כי לא אמרנו מהי סיבת קיום שמים וארץ. והסיבה, **היא** כבודו ותפארתו!

שמים וארץ לכשעצמם בלי תכלית ומטרה, משולים לנייר חלק שלא נכתב בו כל תוכן. רק לאחר שנכתב בו התוכן מקבל הנייר את משמעותו ומהווה תהילת כבוד לכותבו.

כשיש לבריאה סיבה ותכלית, אזי התכלית היא תהילת הכבוד והיא המגדירה את עניינו של יוצר הבריאה. ואם היא אינה ידועה ומובנת, אזי אין הכרה בנושא המרכזי המהווה את כבוד תפארתו.

את זאת משה רבינו מבקש לדעת, את לב לבו של הנושא המהווה את כבודו של הקב"ה בעולם. הוא פונה להקב"ה אמור לי את הדבר הכי עמוק

שאני יכול להבין, הדבר שאחרי ככלות הכל הוא הוא אכן נקודת המרכז המציין את עניינך בעולם.

והקב"ה משיב לו: את התמונה השלימה לא תוכל לראות משום שאתה עדיין בתוך 'המעיל' של הגוף, כי לא יראני אדם וחי, כל זמן שלא תוקן חטאו של אדם הראשון החומר עדיין מפריע ואינך מסוגל לראות את האור הגדול הזה.

אך תפילה עושה מחצה. אשים אותך בנקרת הצור 'ושכותי כפי עליך עד עוברי' ואני אעביר **כל טובי** על פניך.

הנה זו התשובה לשאלתך, זו נקודת המרכז - - - **כל טובי!!!**

אמנם לא תראה את **כל טובי** שכן הגוף אינו מאפשר לראות טוב כזה, עדיין אינך יכול לאכול מעץ החיים בצורה כזו, אלא רק "וראית את אחורי", לעת עתה תראה רק 'מעין' הדבר שהוא כבודי בעולם.

ובה בשעה שאני 'אעביר **כל טובי** על פניך'

בו בעת - 'וקראתי בשם הוי"ה לפניך'.

כלומר - אני אחתום את שמי הוי"ה מתחת כל טובי ואתה תבין ששמי מזהה עם כל טובי!

אכן נמצינו למדים, שענין ההטבה היא מטרתו ומגמתו האחת של הקב"ה בבריאה, המיוצגת ע"י שמו הוי"ה.

זו המטרה וזה הענין של הקב"ה בעולמו! הקב"ה לא אמר לו אעביר כל חכמתי, כל גבורתי וכדו', אלא - כל טובי!

וכל טובי היינו, לא מקצת טובי ולא מחצית טובי, אלא **כל טובי!** דרגת הטבה כה עצומה עד כדי כך שמשה רבינו - אדון הנביאים, הנברא הכי

עליון שיש בעולם, בכל ביתי נאמן הוא, אינו יכול לראות את כל עוצם אדירות האור המבהיק והאין-סופי של הטוב האלוקי.

וכל הטוב הזה מוכן ומחכה לנו ולא למישהו אחר!

"עין לא ראתה אלוקים זולתך יעשה למחכה לו".

היש לנו מילים גדולות מאלו? ...

הגדרת התכנית האלוקית – גילוי הייחוד

זוהי אפוא התכנית האלוקית – הטבה נצחית שאין לה שיעור ואין לה מדה.

אולם לתכנית הזו יש מסלול.

והגדרת המסלול הוא – **גילוי הייחוד!**

דהיינו, שהקב"ה מוליך את כל ההיסטוריה כולה מאל"ף ועד תי"ו סביב הציר של התגלות היותו יחיד בעולמו.

כל מאורע בהיסטוריה וכל המתהווה בעולם למן תחילת הבריאה ועד סופה וממזרח שמש עד מבואו, הינם חוליות שיתחברו לבסוף לתמונה אחת ממנה יוכח בעליל ובאופן ברור ומובהק שהכל נעשה אך ורק ע"י הקב"ה – שהוא השליט היחיד שאין שום כח כנגדו!

ולא רק שנעשה על-ידו, אלא שהכל נעשה **אך ורק** עבור המגמה האמורה – להתחבר עם ישראל ולשכון בתוכם ולהיטיב להם באחריתם בהטבה נצחית שלא תגמר לעולם!

גם אם עתה איננו מבינים איך וכיצד, ניווכח לבסוף עד כמה כל תחנות ההיסטוריה אכן הוליכו אל היעד של "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך, הוי"ה ימלוך לעולם ועד"!

ולא זו בלבד שמאורעות שאיננו מבינים מה שייכותם למגמה האלוקית – יתבררו כחלק מהמגמה, אלא אף המאורעות שנראו כעומדים בניגוד גמור ולכאורה הם הפכיים כליל למגמת הקב"ה – יתבררו לנו בבירור מוחלט עד כמה הם עצמם תחת שליטתו ית' היחידה והבלעדית.

ואדרבה. דווקא הדברים שנראים כסתירה מוחלטת, ואשר נותנים מקום למחשבה שהנה הרע צולח ואילו התכנית האלוקית בעולם היא זו שלכאורה אינה צולחת, דווקא המצבים הללו הם אלו שיבררו בסופו של דבר באופן הנחרץ מכל, שהוא אחד ומגמתו אחת!!!

משום שהקב"ה הרוצה לגלות יחודו – רוצה שההיסטוריה עצמה תוכיח זאת בהוכחה מוחלטת.

ובכדי להוכיח בהוכחה מוחלטת שהוא יחיד צריך לשלול את כל מה שנראה היפך לזה.

לפיכך ניתנה רשות ומקום לרע לפעול בעולם.

ואמנם הרע עומד ומתייצב בכל כוחו כנגד רצונו ית'. אולם בסופו של התהליך יתברר כי כל פעולות הרע וכל אשר עולל וכל אשר ניסה למצות את כל האפשרויות בכדי להעמיד צד נגדי למגמת הקב"ה, כל אלו לא צלחו כלל.

או אז יתברר עוצם שליטתו היחידה – שאין ולא שייך שיהיה צד נגדי, ואין כל מקום ואין כל אפשרות ואין שום מציאות בעולם כלל שהיא נגד שליטתו ורצונו האחד והיחיד.

מתוך כל דברי ימות עולם הקב"ה יראה – ראו שאני אחד ושמי אחד!

אם דימיתם בנפשכם ששייך איזה מונע בעולם לרצוני – ראו עתה כי אין מונע! אם חשבתם שיש מעכב – אין מעכב! אם נראה היה לכם כי ניתן לערער ולו במאומה את מגמתי בעולם – כלל וכלל ולא!

כי אין שום כוח ואין כל יכולת ולא שום שליטה, זולת שליטתי ורצוני!

יתר על כן:

לא רק שיוברר כי הרע אינו יכול לעמוד כנגד שליטתו ורצונו, אלא יתברר עד כמה הקב"ה בעומק עצתו סיבב וגרם שדווקא הרע – הוא זה ששירת את המגמה האלוקית.

אם נראה היה שהרע משיג את מטרתו, יתברר כי לא רק שלא השיג זאת אלא הביא את ההיפך!

כל רעה הולכה לטובה!!!

זהו מסוד הנהגתו ית' ומרוממות חכמתו העליונה, שמסובב את כל גלגולי ההנהגה במחשבה אלוקית אשר אין לה חקר – שכל המתהווה בעולם, הרע כמו הטוב והחושך כמו האור, להיות אמצעים המובילים אל היעד של גילוי יחודו!

ואכן זהו יסוד גדול באמונתנו – אמונת היחוד – שאין לך דבר בעולם גדול או קטן שאינו כפוף לשליטתו המוחלטת, ואין לך מציאות בעולם רעה או טובה, שאינה חלק מחלקיה ועצם מעצמיה של התכנית האלוקית.

וכמאמר הכתוב (ישעיה מה, ו-ז): "למען ידעו ממזרח שמש וממערבה כי אפס בלעדי אני ה' ואין עוד. יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא רע אני ה' [הוי"ה] עושה כל אלה".

המסלול של גילוי היחוד מקופל בשירת האזינו

וכך רואים אנו בשירת האזינו, שבה מקופלת כל ההיסטוריה מראשיתה לאחריתה.

בתחילה מתאר הכתוב את בחירת ישראל – "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. ימצאהו בארץ מדבר בתהו ילל ישמון. יסובבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו" וכו'.

אך לאחר מכן מגיע מצב של נפילה, "בנים לא אמון בס" וכו'. עד כדי מצב של "אסתירה פני מהם וגו'" "אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם". כביכול רצון לעזוב את ישראל.

אולם לבסוף הקב"ה אומר: דעו שזה לא יהיה!

גם אם נראה כי בעימות בין הרע והטוב הרע הוא הגובר, גם אם נדמה כי הגויים נוצחים את ישראל ואומרים ידינו רמה ולא ה' פעל כל זאת, דעו שאין זה כך אלא - "ראו עתה כי אני אני הוא"!!! בסופו של תהליך תבינו שאני אני הוא שהובלתי הכל, אני הוא שמחצתי ואני הוא שארפא! ואין מידי מציל! שום כח אינו יכול לעמוד באמת מול התכנית והרצון שלי מעיקרא.

ואף שהמצב יגיע לתחתית השפל "כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב", נראה כי אפסה כל תקווה ואין מוצא, אולם יתברר לבסוף כי בתוך הנסיגה היתה התקדמות!

כי למן ההתחלה ישנה התקדמות כל הזמן אל היעד. כך הוא מסוד ההנהגה, שבתוך מערכת ההיסטוריה הגלויה והנראית מסתתרת ופועלת הנהגת היחוד המוליכה כל העת את העניינים קדימה, שלב אחר שלב עד הגאולה השלימה.

קיבוץ גלויות – צעד משמעותי בתהליך האלוקי

ומעת שהגלויות התכנסו, בידוע שאנו הולכים קדימה לקראת היעד המיוחל.

הן ברור הדבר, שהתופעה הפלאית של קיבוץ גלויות מארבע כנפות הארץ, איננו 'דבר-מה' שאין לו משמעות.

עם שהיה אלפיים שנה מפוזר ומפורד בין האומות כעפר לדוש, ופתאום 'כלביא יקום וכארי יתנשא' ובונה לו מנוחה בארץ אבותיו, וכל העמים משתוממים – היאך קרה כדבר הגדול הזה שהאומה הנרמסת שבה לארצה והיתה לממלכה גדולה.

וכי לא רואים כאן את יד ה' שעשתה כל זאת?

כלום יש הסבר אחר מלבד זאת – שחשף הקב"ה זרוע קדשו לקבץ נדחי עמו אל ארץ נחלתו כפי שהבטיח ביד עבדיו הנביאים!

וכך לימדונו חז"ל במס' מגילה (יז ע"ב) בביאור השתלשלות סדר הגאולה כסדר תפילת שמו"ע:

"ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת השנים, דכתיב ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא" דהיינו שכשהארץ נותנת פריה זהו אות המבשר את קיבוץ הגלויות, ועל-זה נאמר בסנהדרין "אין לך קץ מגולה מזה".

ועינינו הן הרואות שהארץ נותנת פריה! ועינינו הן הרואות שאכן הגלויות נתקבצו! ועינינו הן הרואות שגם ירושלים נבנית כפי שלא היה בכל ימות גלותנו! ועל כך אומרת הגמ' שם "וכיון שירושלים נבנית בא דוד"!

כלומר אנו קרובים אל התחנה הסופית.

אור הגאולה בוקע מתוך החושך

ועוד זאת גילו לנו חז"ל, שתקופה זו יהיה בה מצב רוחני ירוד. וכפי האמור במסכת סוטה שבעיקבתא דמשיחא חוצפה יסגא, האמת תהא נעדרת, המלכות תהפך למינות, וכו'.

כלומר, הבעיות הרוחניות אינם 'מכשול' כביכול בתהליך הגאולה כי-אם חלק ממנה.

למצב ירוד זה חז"ל קוראים 'עקבתא דמשיחא' לא 'עקבתא דגלותא'. שכן המאפיינים הללו הם המה עקבותיו של המשיח!

והנה לימדונו חז"ל בירושלמי ברכות (ד ע"ב):

"רבי חייא רבא ורבי שמעון בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה וראו איילת השחר שבקע אורה. אמר רבי חייא רבה לר' שמעון בן חלפתא בי רבי כך היא גאולתן של ישראל בתחילה קימאה קימאה כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת. מאי טעמא כי אשב בחושך ה' אור לי".

דהיינו שתהליך הגאולה מגיע מתוך החושך והאפילה.

ואמנם לא בבת אחת מתהפך החושך לאור גדול, אלא שלב אחר שלב, כאילת השחר הבוקעת ועולה קמעא קמעא.

ופרק הזמן הזה שיש בו בקיעת האור מחד וצללי החושך מאידך, היא תקופת עקבתא דמשיחא האמורה. מצויים בה סימני החושך הללו, אולם מאידך מפציע האור של תחילת הגאולה.

וזוהי תקופת משיח בן אפרים, וכמבואר בדברי הגר"א שבתקופה זו אור הגאולה נבנה ונרקם אלא שהוא מחופה בערלה המכסה אותו.

א"כ התופעות השליליות אינם מעיבים על הידיעה שאנו בתוככי עיצומו של תהליך הגאולה.

ואדרבה אילו התופעות הללו לא היו, היה תימא בעינינו שהנה כבר נתקבצו הגלויות והיכן הם דברי חז"ל המעידים על תקופת עקבתא דמשיחא.

אחר קיבוץ גלויות אין גלות שלישית

והנה בוודאי שצריך להילחם בכל כח נגד התופעה של אי קיום התורה, ומה עוד שבתקופת משיח בן יוסף, אותה הערלה היא אחיזת ה"ערב רב" המנסה להפריע.

ומלחמתנו היא – להסיר את מה שלא ניתן לתקן, ומאידך לתקן מה שכן ניתן לתקן.

אולם אל לנו להתבלבל ולחשוב שהארץ תקיא אותנו מפני שיש אנשים שטרים שומרים את התורה כראוי.

שכן מלבד זאת שיש לנו הבטחה ש"עוד יוסף חי" וענין "משיח בן יוסף" לא עתיד להתבטל, הרי שגם לא יתכן שהארץ תקיא אותנו חזרה לגלות לאחר שכבר נעשה קיבוץ גלויות.

שהלא אם כך אמרה לנו התורה מראש – שבזמן קיבוץ גלויות יהיה מצב רוחני ירוד, אזי ממה נפשך, אם מצב רוחני ירוד גורם ל"תקיא הארץ אתכם" אין זה קיבוץ גלויות, כי נחזור שוב לארצות הגולה ולאחר-מכן שוב יהיה קיבוץ גלויות ושוב מצב רוחני גרוע – כי התורה עצמה אומרת שכך יהיה, ושוב נחזור עוד הפעם לחוצה לארץ, ושוב נתקבץ ושוב נגלה ונמצא שאין לדבר סוף.

אלא מצב של "קיבוץ גלויות" פירושו – עם ישראל התקבץ לארצו ואיננו חוזר עוד אל ארצות גלותו!

ומה גם שאמרו לנו חז"ל כי אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב.

והגר"א בתיקו"ז אומר שבעוה"ר את האפשרות הראשונה כבר איבדנו ולא נותרנו אלא עם האפשרות של 'דור שכולו חייב' [לאו דווקא כולו ממש].

ואם הדור כה חייב הרי צריכה הארץ להקיאם, ואיך יבוא בן דוד? אלא כמבואר, ששיבת גלות השלישית אין ממנה חזרה. מתקבצים אל הארץ ומני אז רק הולכים קדימה אל היעד.

ומקרא מלא הוא בפרשת ניצבים: "כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה ושבת עד ה' אלוקיך ושב וקבצך מכל העמים" ואחר כך "ומל ה' אלוקיך את לבבך וגו'". דהיינו שקודם קיבוץ גלויות, אף שהלבבות אינם מהולים, ולאחר-מכן ימול ה' לבב עמו.

כי לא יטוש ה' עמו בעבור שמו הגדול

והנה מה שנתקלים אנו בתופעות של תקיפה ורדיפה מאויבנו, גם זה היה צפוי וידוע מראש.

הן מחמת חבלי משיח והן מחמת מלחמת גוג ומגוג – שעל כך אמר הגר"א שכיוון שעם ישראל אין בכוחו לשאת גודל סבלה של מלחמת גוג ומגוג, היא מתחלקת לפרורים קטנים.

ועל-כן אין פלא בדבר שכל מספר שנים מתפרצות התופעות הללו, כך הוא התהליך!

אולם זאת יש לידע, כי הן המצב הרוחני והן רדיפות אויבינו, הלא אלו בכלל האמור בשירת האזינו שהובטחנו כי גם אם "יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב", הקב"ה לא עוזבנו ואין כל נסיגה במאומה מן המסלול המוליך אל היעד.

וכמבואר שדווקא לעת כזאת הקב"ה אומר "ראו עתה כי אני אני הוא".

דווקא מתוך נסיבות שכאלו הקב"ה רוצה להוכיח לנו – ראו כי יחיד אני בעולמי! דעו והיווכחו שנאמן אני לכם בנאמנות עצומה שאינה יכולה להיבטל משום טעם שבעולם!

אף אם נראה לכם כי זרוע הרשע מניף ידו לכלותיכם, אף אם אין די במעשיכם הטובים להצילכם, אף אם לדידכם המצב הוא בכי רע ואפסה כל תקווה, אולם לדידי קיימת המגמה עליה כרתי ברית עם אבותיכם.

והברית הזו תקפה עד הסוף!!!

אתם אומרים 'כי אזלת יד', ואילו אני אומר – 'ועל עבדיו יתנחם'!

אתם אומרים – 'אפס עצור ועזוב', ואילו אני אומר – 'ראו עתה כי אני אני הוא'!

עתה הכללים אחרים. עתה אני הוא הפועל למען מגמתי. "למעני למעני אעשה כי איך יחל" (ישעיה מח, יא).

בוודאי שחובתנו לתקן את מעשינו במירב התיקון. וכאז"א יקבל פרי הגמול כפי השיעור שתיקן מעשיו. ברם התכנית האלוקית – על כל פנים – לא תיבטל במאומה.

"כי לא יטוש ה' עמו בעבור שמו הגדול"!!! הקב"ה קשר שמו בשמנו וכביכול ההצלחה שלנו היא הצלחת שמו הגדול.

וכך היא נבואתו הברורה של יחזקאל: "לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קדשי" וזו נבואה שנאמרה על אחר קיבוץ גלויות כשמצבם של ישראל אינו מזהיר.

א"כ יכולים אנו להיות סמוכים ובטוחים שהקב"ה לא עוזב אותנו! האוניה הזו לא טובעת והיא אינה נמצאת באמצע הים, אלא קרובה היא אל הנמל, וזה ברור!

חסד ה' האופף אותנו לאורך כל התקופה

והנה את זאת יש לנו להשים אל לבנו תמיד, כי למרות שישנם מצבים שליליים, הרי שמנגד האור הולך ובוקע ורואים אנו ניסים לרוב והנהגה לא טבעית הסובבת אותנו כל העת.

למן היום שהחילונו לשוב אל הארץ, הניסים שאפפנו הינם מעל ומעבר לכל פרופורציה.

עוד בשנת תש"ב, כידוע עמדו חילות הנאצים ימ"ש על שערי ארץ ישראל, כשהגנרל הגרמני רומל מכריז כי בעוד שלשה ימים יהיה בתל אביב. ומאידך המופתי הישמעאלי הכין אף הוא את תכניותיו לעשות עמם שותפות.

והמשמעות של הדברים הללו ברורה...

הכל חשבו שכל הישוב בארץ הקודש עומד לכליה והייאוש והפחד הגדול אחזו את לב כולם באין כל תקווה.

ובנסיבות תמוהות ובלתי ברורות חזר הגנרל רומל על עקבותיו.

הוא המצביא שכבש מחוזות גדולים 'כאסוף ביצים עזובות' ולא הצליח שום חיל כנגדו, דווקא בהגיעו הנה – שע"פ הנתונים דאז יכול היה לכובשו בקלילות גדולה ולבצע זממת הנאצים ימ"ש להשמיד כל יהודי אה"ק, לפתע נכנסה בו רוח ביעותים ונתן הקב"ה מורך בלבבו וסב על עקביו. ארץ ישראל ניצלה ויושביה יצאו מאפילה לאור גדול. ובהר ציון היתה פליטה.

ולאחר מכן בשנת תש"ח, הסיכוי שעם ישראל יצליח רחוק היה מלהיות גדול. וההסכמה הפלאית של רוב האומות לא נעשתה מרוב אהבתם לישראל... וברור היה שזהו סיכוי מזערי שהעם הקטן שבע התלאות יצליח לעמוד מול התנגדותם הנחרצת של חצי מיליארד מוסלמים.

אולם הקב"ה רצה שזה יצליח, וזה הצליח!

ושוב בשנת תשכ"ז – במלחמת ששת הימים. קודם פרוץ המלחמה הייאוש היה עצום. שבעה עמים מזוינים במיטב הנשק החליטו בצורה חד משמעית להכחידנו שלא יזכר שם ישראל עוד ח"ו. התעמולה הארסית שלהם היתה איומה ונוראה, והרפיון וחוסר התקווה אכלו בכל פינה.

אולם עשה הקב"ה שבשלוש שעות הובס כל הכח הגדול שלהם, והיו פה ניסים עצומים וכבירים שעם ישראל לא ראה כדוגמתם אלפיים שנה, עד שהעיתון הגרמני שאינו חשוד באהבת ישראל כתב שניצחון מזהיר כזה לא קם ולא נשמע בהיסטוריה!

כי כן הוא תמיד, האומות מודים לבסוף וכך גם יודו בעתיד שהקב"ה נלחם לעם הזה בצורה שאי אפשר להעלות על הדעת וישועתם איננה לפי הכללים הטבעיים.

כדוד הקטן המביס בחמשה חלוקי אבנים את הפלשתי הגדול והמשוריין
בשריון אדיר.

ולאחר-מכן שוב במלחמת יוה"כ, אמנם ההתחלה לא היתה נעימה, אך
אחר כן הניסים היו מעל ומעבר.

כך גם במלחמת הסקדים, שבאופן טבעי היו אמורים לזרוע הרס וחורבן
ולגרום לכמויות הרג ח"ו.

מי יודע מה היה עלול להיות בארץ ישראל באותה עת – אם לא שהקב"ה
פרש אברתו עלינו והגן על עמו בדרך לא טבעית.

וכך ביתר הרדיפות שעמדו עלינו, רואים אנו פעם אחר פעם ניסים
שהסיכוי שיקרו לפי חוק ההסתברות הוא אפסי.

הנה כי כן, רואים אנו באופן מחוור ונהיר כי הקב"ה מושיט ידו אלינו
והחסד האלוקי אופף אותנו מכל צד!

ועל-כן, גם אם ישנם מעת לעת רסיסים ממלחמת גוג ומגוג או חבלי
משיח, הרי אלו צירי הלידה.

היולדת לא בורחת מחדר הלידה אפילו כשתוכפים עליה ציריה.

היא יודעת שעוד מעט יגידו 'מזל טוב' ולכן היא סובלת זאת בשמחה.

כן הדבר במצבנו, יודעים אנו בבירור שאנחנו הולכים קדימה בצעדים
מהירים, והקב"ה אחראי על המצב, כי הוא אוהב אותנו אהבה יתירה
מאד, ודואג לנו בכל מצב.

ואם יש חבלים צריך לקבלם באהבה, בשמחה ובבטחון!

לתת יד להקב"ה שאפשר לסמוך עליו במאה אחוז שלא יעזוב אותנו!

אלומת אורו של הגר"א המאירה את ענין התקופה

והנה זכינו שרבינו הגר"א פרס בפנינו את המפה על כל משמעות התקופה הזו.

כידוע ספר "קול התור" חובק בתוכו תכנית משורטטת שמסר הגר"א לתלמידיו כיצד תיראה התקופה משנת תקס"ט שעלו ארצה – שנת "אפרים בכורי", עד סוף תקופת משיח בן יוסף. ונתן בידם הוראות מה עליהם לעשות וכיצד עליהם לפעול בכדי לקדם את התהליך ולהמתיק את החבלים של מלחמת גוג ומגוג וחבלי משיח.

וכל דברי הגר"א הללו הם לנו מטה עוז ומשענה, בראותנו כיצד אכן הכל היה צפוי מראש ולא נפל ארצה דבר אחד מתוך דבריו.

וכידוע, כתב ג"כ בתיקוניו שתחילה תהיה כאן פקידה כמו שהיה בימי כורש.

ולכתוב דבר זה, כמו גם להתוות את כלל התכנית, בתקופה שלפני מאתיים וחמישים שנה, כשארץ ישראל היתה ציה ושוממה מבניה וירושלים עיה"ק דלה מיושב ורק מיעוט זעום של משפחות ספרדיות התגוררו בה, זה בוודאי חזון תמוה.

ברם, כפי אשר דיבר כן היה, בתחילה ציווה את תלמידיו לעלות ולכונן את היישוב שמעתה אך ילך ויגדל, ולהניח את אבני הפינה לתהליך של משיח בן יוסף – הסולל את הדרך למשיח בן דוד.

ואמנם מאפס יושב צמח היישוב לכדי מיליונים, ואף היתה פקידה כבימי כורש, וכך יתר התחנות של קיבוץ גלויות ופעולות מב"י ובנין ירושלים – הנבנית בקצב שאין דומה לה, שכל הדברים הללו נראו אז כבלתי מציאותיים כלל ואכן התרחשו באופן שאין להם אח ורע בהיסטוריה.

ואף כי ידע באותה העת שהמצב בארץ נטול כל בסיס בכדי להושיב בקרבה מאות משפחות, וסכנות עצומות של אויבים וצוררים מרחפים על העולים ארצה, עם-כל-זאת אמר לתלמידיו: מעתה הולכים קדימה! זקפו קומתכם וקומו ועלו ציון, אל תיראו ואל תחתו!

וכל מי שהבטיחו נאמנה שיעלה, מסר בידו את ההוראות הברורות שעד עתה המה לנו לעיניים.

וכאשר ציווה כן עשו, ועלו גדולי תלמידיו בראשי שיירות גדולות, כשמגד רבי חיים מוואלוז'ין שנותר על משמרתו בחוצה לארץ הוא זה שאירגן את התמיכה ופעל ממרחק בכל מאודו לבסס היישוב.

וכפי שידעו מראש, ייסורי ישיבת הארץ היו מנת חלקם באופן בל יתואר. השתוללו כאן מגיפות קשות ואיומות וכל מספר שנים היה קציר מוות נורא.

ואף התמיכה מהגולה הגיעה בקשיים עצומים מחמת שודדי הדרכים, ומה גם שבארץ עצמה רבצו שודדים רבים שגזלו ושדדו, והעניות והרעב היו לזעווה.

וכמו-כן יושבי הארץ הנוכרים, קמו עליהם להצר רגליהם והאכילום מרורות, עינום ורדפום ואסרום והכו בהם מכות הרג וחרב.

אך כל אלו לא יכלו לרוחם הגדולה ולא נרתעו מצרות וסכנות הזמן, אלא סבלו הכל באורך רוח, בשמחה ובבטחון מלא, בידעם כי זהו מהלך שאין בו שום ספקות, היעד והמשימה ברורים, לעורר באיתערותא דלתתא ולקדם את הנושא של "בעתה אחישנה".

וכנגד כל הסיכויים הצליחו במסירות נפש עצומה לכונן את היישוב, ומני אז החל להתגבר קצב העולים והתהליך הלך והתקדם בממדים גדולים. וזהו היסוד והתשתית לכל היישוב עד עתה.

ואף שבשלב מאוחר יותר שלחו טמאים ידם אל הקודש, כבר נתבאר שגם זה היה צפוי כי קליפת הע"ר היא הערלה הנצמדת לענין משיח בן יוסף ומנסה להפריע.

וגם זאת ביארנו, שלבסוף יתברר עד כמה מהפך ה' כל רעה לטובה, ובמה שפעלו רע – סללו את הדרך אל הטוב.

והגם כי חובתנו ללחום ולשלול את הרע, אך אין בשל כך לסגת מכל הנושא כי אם להיפך להעצים את הצד החיובי ואת פעולות וענין מב"י ובכך להקהות ולהחליש כח הס"א.

הנה כי כן, יכולים אנו להיות מאושרים שקיבלנו את ההדרכות הללו מפי אדון החכמים – רבינו הגר"א.

כל התכנית ששרטט וההוראות שאמר, לא אמרם בתור אומדנא וסברא, אלא הם הנחיות אלוהיות ברורות.

הוא האיש אשר לא היה כמותו אלף שנה בעוצם גדלותו הנוראה, שכל חלקי התורה כולם היו פתוחים ונהירים לפניו בחיצוניותם ובפנימיותם, צמודים ואחוזים בידו. והוא שאחז במאזני המשקל הנכון להעמיד את ישראל בצורתם הנכונה, והעפיל מעלה בתוקף חכמתו וחסידותו עד אשר נתגלו לו גילויים על טבעיים שלא שמעתם אוזן מימות האר"י. הוא זה אשר נבחר מן שמיא להתחיל את שיבת ציון השלישית.

ישנם סיפורים ועובדות רבות על אדירות גדלותו של הגר"א, ולא בזה עסקינן, רק נציין דוגמא לדבר שכותב ר"ח מוואלוז'ין בהקדמתו לביאור

הגר"א לס"ד, שבאחד מימות חוה"מ ראוהו שאין פניו באותה השמחה שרגיל בחג, ומששאלוהו השיב כי אף שאין דרכו לספר אך דאגה בלב איש ישיחנה, שבלילה הזה גילו לו אלפיים ומאתיים אופנים בפסוק "עלו זה בנגב", ומפני שהרהר בזה קודם ברכת התורה נלקח ממנו.

אילו היו רק חמשה אופנים, זהו גם הרבה. אבל **אלפיים ומאתיים** זה מעל הטבע בצורה שאין דומה לה.

כלומר, מדובר באיש אלוקים נורא!

ואם הוא אמר לתלמידיו ששליחותו להקים את שיבת ציון ותחילת הגאולה, אזי ברור לנו שאכן הקב"ה בחר באיש המתאים שדבר ה' בקרבו ויכולים אנו להיות סמוכים ובטוחים ללא כחל וסרק בכל המסמרות שקבע ובכל אשר גילה בענין תהליך הגאולה.

ושומה עלינו לדעת את הדברים שעיקריהם ותמציתם הלא המה כתובים בספר "קול התור".

לא מבעיא מי שיש לו תפקיד בענייני הנהגת הציבור שבוודאי צריך להיות מומחה בפרטים, אלא כל אחד ואחד וביותר תלמידי חכמים. ולא להירתע לפעמים מעומק המושג ומה שלא מבינים ימשיכו הלאה.

שכן חובתנו לדעת היכן אנו עומדים למען נלך בזקיפות ראש והסתמכות מוחלטת על ישועת ה' המובילה אותנו. להתעודד ולעודד את כל הצריך עידוד, שאין אנו נמצאים כאן במקרה אלא זהו מהלך אלוקי כביר ונורא שהקב"ה מוליך אותנו יד ביד מושיע אותנו בכל עת ועוד יראנו ישועות גדולות.

וכל המפקפק בנאמנות הדברים, מגלה על צרות ההיגיון שבו, בלשון המעטה. ואדרבה יאמר מי חיבר ספר שכזה שתוכנו מדבר בעד עצמו

שנאמרו מפי אדם גבוה מעל גבוה גאון ובקי עצום בהבנת וידיעת כל דברי הזהרה והאר"י. וכי רשעי ישראל יכלו לחבר זאת? ולומר שמחברו מצד אחד אמנם ענק התורה ומאידך משקר הוא כ"כ בשם אלוקי ישראל בלא מצפון כל דהוא, הרי זה מופרך לחלוטין ומשולל כל הגיון. א"כ אפשרות של פקפוק בדברים איננה אפשרית בשום אופן ולא באה בחשבון כלל ועיקר.

ומה גם שבידנו עדויות מזקני ת"ח שבירושלים מדור העבר שכן קיבלו מאבותיהם והאומר כי חלילה כזבנים הם הרי הוא מבזה ת"ח שעונו כבד מנשוא.

וכמו"כ ענייני הספר זהים לנאמר בפזמונים של רבי יושע ריבלין – בונה השכונות, שכתבם בשנת תרט"ז עת היו בני תלמידי הגר"א עודם בחיים, ואילו היה כותב שקרים שכאלו בשם הגר"א כולם היו צועקים חמס ומכחישים זאת נמרצות.

ואף רבי יושע ריבלין עצמו ידוע היה לכל כאיש צדיק תמים וחכם ובעל מעלות עצומות, וכי חשוד הוא לשקר ולהכשיל כך את ישראל בשם הגר"א, הלא לומר כך זהו שקר או טיפשות או רשעות, או שלשתם יחדיו.

ובוודאי שכל היודע את קורות דברי הימים של עליית תלמידי הגר"א ואופן התיישבותם בארץ, מבין כי לא על חנם עשו צעד כה חריג ונועז, להניח את ביתם ונחלתם ולהשליך חייהם מנגד, להכניס עצמם בסכנות ממשיות ולא להירתע לאורך כל השנים שהקיזו דמם לייסד היישוב תוך שמחרפים נפשם ונפש עולליהם.

א"כ עצם השליחות וכל פועלם היא ההוכחה הנחרצת לאמיתות הדברים.

חובת השעה – אמון מוחלט בהנהגת ה'

כללו של דבר: חובתינו להסיר הערפל ולראות עד כמה המהלך האלוקי
אכן בריר שריר וקיים!

מן המקרא, מדברי חז"ל, מדברי הנביאים, משירת האזינו, מפנימיות
התורה וממה שהאירנו בענין הגאולה רבותינו הגר"א והרמח"ל, מכל
אלו עולה התמונה הברורה שכל פרטיה תואמים זה את זה שהנה קרובה
ישועתנו לבוא!

הקב"ה לא עוזב אותנו לרגע ואין כל חשש שיעזבנו. באהבתו הגדולה
אלינו ומן השבועה שנשבע לאבותינו, הוא מוליך אותנו כיום הזה במסלול
המובטח שאין חזרה ממנו – לגואלינו ולהושיענו.

וידיעה ברורה זו והמבט הבהיר על ההנהגה האלוקית האופפת אותנו –
היא היפך מגמת הסטרא אחרא הרוצה לזרוע בלבול וטשטוש ובכך
להחליש הלבבות ולערער ולהרפות את רוח עם הקודש.

ברם, עלינו לאחוז במטה עוז רוחם של כלב בו יפונה ויהושע בן נון שלא
שתו לבם לעשרה מרגלים אלא נתנו אמון מוחלט ברצון האלוקי.

המרגלים סופם ידוע. וכל הצרות והסבל בכל הדורות הוא מחמת
החטאים שלהם.

על אי האמון הזה, הקב"ה לא הסכים למחול. אני אומר לכם 'עלו ורשו
את הארץ' והלא הראתי לכם את אהבתי המוחלטת ונאמנותי החד
משמעית, מדוע א"כ אתם מפחדים וחוששים?! מדוע אינכם מאמינים
בי?!

התיקון לכך הוא האמון המוחלט! זוהי חובת השעה, לדעת שכל מה
שנעשה כאן זה לא 'בשנאת ה' אותנו' אלא באהבת ה' אותנו'. ומי שמשיב

זאת ללבו ותומך ומחזק הוא שותף לכלב בן יפונה עליו נאמר "וימלא אחריו".

הקב"ה מוליך אותנו במסלול הטוב ביותר אל היעד שאין טוב ממנו. אכן במסלול ישנם חבלים, וחז"ל אף נותנים לנו אמצעי הגנה מחבלי משיח ומלחמת גוג ומגוג, נאמצם ונאחז בהם בשמחה ומתוך אמון בלתי מסויג בהקב"ה שהוא מעוזנו ומבטחנו, השוקד כביכול כל העת רק לטובתנו.

הלא הוא הוכיח לנו את אהבתו החד משמעית, הוציאנו ממצרים וציוונו מצוות רבות זכר ליציאת מצרים ורצונו שנספר לבנינו ונעמיד למול עינינו ש"אני הו"ה אלוהיכם" – אתם מגמתי בעולם ולכם אני אהיה נאמן בצורה אין סופית!!! א"כ מה מקום יש לפחד ובהלה!?

האוניה נוסעת במסלול שנקבע לה! היא איננה טובעת! במהרה היא מגיעה ליעדה! אויבינו ינחלו מפלה גדולה ועם ישראל יושע בתשועת עולמים!!!

והנה זה יתד חזק לאמונת בני ישראל,

אשר לא ירך לבם לא מאורך הגלות ולא ממיריותו הקשה.

כי אדרבה, הרשה הקב"ה והניח לרע לעשות כל מה שבכחו לעשות, כמו שביארנו.

ובסוף הכל – כל יותר שהקשה הרע את עול סבלו על הבריות, כן יותר יגלה כח יחודו ית' וממשלתו העצומה אשר הוא כל יכול, ומתוך עומק הצרות הרבות מצמיח ישועה בכחו הגדול.

[רמח"ל דעת תבונות סימן מ']

... אם כן כל יום ויום שעובר, נמצא העולם קרוב יותר אל שלימותו; ולא עוד, אלא שהקב"ה מסיבות מתהפך בעומק עצתו, ומגלגל גלגולים תמיד, להביא העולם אל השלימות הזה. והוא מה שאמר הכתוב (תהלים מ, ו): "רבות עשית אתה ה' אלוהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו"; וכן אמר הנביא (ישעיהו כה, א): "עצות מרחוק אמונה אומן"; וכן נאמר (שמואל-ב יד, יד): "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח".

כי ודאי אין הקב"ה רוצה לאחוז בדרך הטוב ורע כל כך זמן, ואחר כך לעזבה ולתפוס בדרך הממשלה והיחוד ברגע אחד, כאדם המתחרט ומתנחם; אלא מעומק עצתו ית' הוא לגלגל מסיבותיו בעומק חכמה כל כך, עד שמתוך הטוב ורע עצמו נגיע סוף סוף לדבר זה, שיהיה הכל נשלם, ויהיה הוא ית"ש מגלה יחודו.

[רמח"ל דעת תבונות סימן מ"ח]

ואשמיעך חכמה גדולה, נפלאות תמים דעים, אשר חנן אלוהים את עמו ישראל באהבה. ופעולותיו – מה פעולות גדולות וחזקות! מחדש הוא בכל יום תמיד להכין לנו ריוח והצלחה לאחרית הימים, אשר בעבודתנו לא עזבנו, ונפלאותיו ומחשבותיו אלינו.

עצות מרחוק אמונת אומן ליום נקם בלבו.

כאיש מלחמות יעיר קנאה, כי השם קנא שמו, אל קנא הוא

[רמח"ל הקדמת קנאת ה' צבאות]